

Nieuwsbrief Onderzoek kerkuilen Noord- en Zuid-Holland

nr. 1. – 1 mei 2017

Inleiding

Dit jaar voeren Jasja Dekker en Stef van Rijn in Noord-Holland en Zuid-Holland een zenderonderzoek en ringanalyse van kerkuilen uit. Dit onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met kerkuilwerkgroepen. Deze nieuwsbrief wordt uitgebracht om hen op de hoogte te houden.

De nieuwsbrief wordt uitgebracht als er nieuwe info is; in de aanloop- en analysefase wat minder vaak, en tijdens het veldwerk wat vaker. Dit is de eerste nieuwsbrief, met daarin info over de voorbereiding van het zenderwerk en over het ringonderzoek.

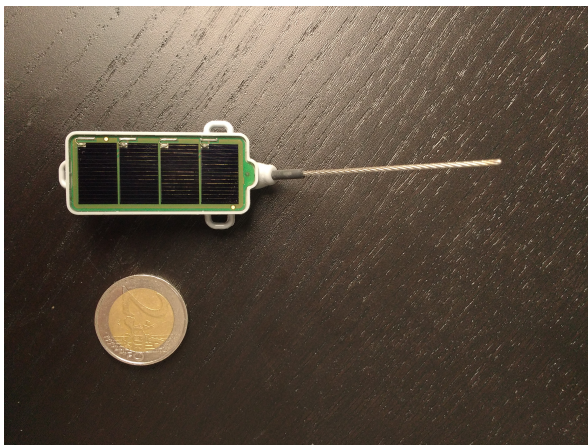
Locaties

Op dit moment zijn alle vier de locaties waar we kerkuilen van een GPS-logger willen voorzien gekozen: in de buurt van het Wormer- en Jisperveld, bij het Twiske, op Voorne-Putten en op Goeree. Het gaat steeds om locaties waar in de afgelopen jaren in de braakballen Noordse woelmuizen zijn gevonden, want die soort is een van de redenen om meer over de jachtgebieden van de kerkuilen te willen weten.

Intussen melden de werkgroepen dat op alle locaties de dames op de eieren zitten. Samen met de ringgegevens van afgelopen jaren kunnen we nu een inschatting maken wanneer de jongen uit zijn en wat groter, en we bij de adulte dieren een logger kunnen aanbrengen.

Braakballen Twiske

Afgelopen maand zijn twee partijen braakballen geplozen, die in maart verzameld werden. De aantallen Noordse woelmuizen zijn flink: in beide partijen 21% van het totaal aantal prooien. Vakkundig geplozen door Vogelwerkgroep Zaanstreek en Pluisgroep Asd!

GPS loggers

De dieren zullen worden gevolgd met GPS loggers. Een piepklein computertje met GPS en versnellingsmeter, die posities bepaald op momenten dat de uil actief is.

Deze GPS-loggers zijn al even binnen, en we zijn er flink mee aan het oefenen om echt alle finesses van het instellen, activeren en uitpeilen perfect in de vingers te hebben. Op de foto een van de loggertjes, met als vergelijking een munt van 2 euro.

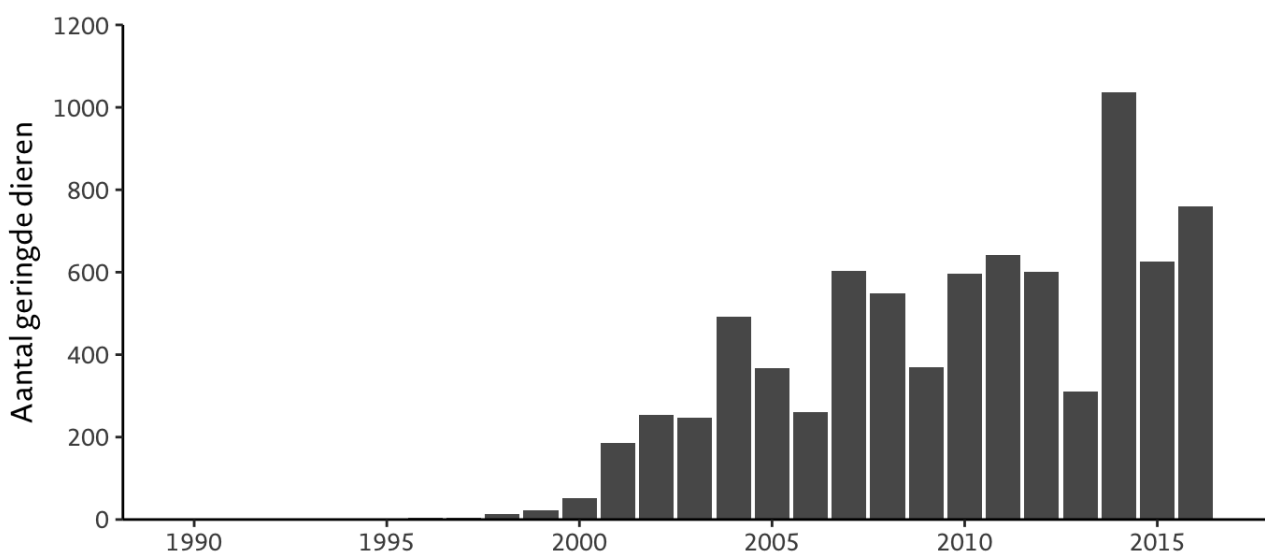
Cameravallen

In maart waren we nog niet zeker of alle locaties bezet waren, het plaatsen van camera's tijdens het broeden, dat vinden we te verstorend. Daarom worden de camera's geplaatst wanneer we de kasten openen om de loggers bij de adulten aan te brengen.

Ringonderzoek

Het tweede deel van het onderzoek bestaat uit de analyse van ringgegevens. De Provincies wil graag weten waar kerkuilen worden aangereden, wanneer dat gebeurt en welke leeftijden die dieren zijn. En of er locaties zijn waar opvallend veel doodgereden dieren worden gemeld. Zo ja, heeft dat te maken heeft met de inrichting van het landschap rond die plek? Is er wat bij zulke plekken te doen zodat er minder slachtoffers vallen?

Terugmeldingen van ringgegevens zijn perfect om dat soort vragen te beantwoorden. Door ons zijn daarom de ringgegevens van Noord-Holland en Zuid-Holland van 1990 tot 2016 bij het Vogeltrekstation opgevraagd. Het gaat om een flinke dataset: 10668 records, van 8001 geringde dieren, met 2645 terugmeldingen. De overige records zijn de gevallen waarbij dieren een nieuwe ring kregen. Hoe meer broedgevallen er waren, hoe meer dieren er geringd werd. Van de terugmeldingen zijn er sommigen met meer dan 1 melding, en absolute kampioen was een dier met 8 terugmeldingen. Van die 2645 terugmeldingen zijn er 730 meldingen van een verkeersslachtoffer.

Aantal geringde kerkuilen per jaar. Bron: Vogeltrekstation.

De informatie van de ringgegevens wordt aangevuld met meldingen van slachtoffers uit waarneming.nl en telmee.nl. Die zijn wel lastiger te interpreteren: zo zullen er vaker dubbele waarnemingen van 1 slachtoffer in de gegevens zijn gemeld.

Afgelopen tijd ben ik (Jasja) vooral bezig geweest met een verkennen en opschonen van deze datasets. Maken van kaartjes, precies uitpluizen welke gegevens zijn er, en het opspeuren van foutjes in de dataset. Zo zijn er een paar 'Lazarus-uilen' bij; uilen die als dood zijn teruggemeld, en op een latere datum nogmaals eens (levend) gemeld. Ongetwijfeld zijn dit invoer- of afleesfoutjes, die we terugkoppelen aan de ringcentrale.

Internationale contacten

Via een blog over roofvogels in Ierland kwamen we in contact met Ierse onderzoekers die deels met hetzelfde thema bezig zijn: verkeersslachtoffers onder kerkuilen vermijden. Ook daar wordt gewerkt met GPS-loggers om de vlucht van kerkuilen te volgen, en dan vooral rond een nieuwe snelweg. Meer info over dat project (in het Engels) op

<http://kerrybirding.blogspot.nl/2016/08/gps-tracking-of-kerry-barn-owls.html>

Colofon Deze nieuwsbrief is samengesteld door Jasja Dekker om betrokkenen op de hoogte te houden van het onderzoek aan kerkuilen in Noord-Holland en Zuid-Holland.